

Kohtuasi C-152/20

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

30. märts 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunalul Mureş (Mureşi esimese astme kohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

1. oktoober 2019

Hagejad:

DG

EH

Kostja:

SC Gruber Logistics SRL

Vaidluse taust

Hagi, millega hagejad DG ja EH paluvad töötajatena Tribunalul Mureş'il (Mureşi esimese astme kohus, Rumeenia) mõista kostjalt SC Gruber Logistics SRL-lt, kes on nende tööandja, välja mõned rahalised võlad.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) artiklite 3 ja 8 tõlgendamine

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et kohaldatava õiguse valik individuaalses töölepingus välistab selle riigi õiguse kohaldamise, kus töötaja alaliselt töötas, või nii, et kohaldatava õiguse valiku olemasolu välistab selle määruse artikli 8 lõike 1 teise lause kohaldamise?
2. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et miinimumtöötasu, mida kohaldatakse riigis, kus töötaja alaliselt töötas, kujutab endast õigust, mis kuulub „[sätete hulka], millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda selle õiguse alusel, mis valiku puudumisel oleks olnud kohaldatav“, selle määruse artikli 8 lõike 1 teise lause tähenduses?
3. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 artiklit 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, et Rumeenia tööseadustiku sätete äranäitamine individuaalses töölepingus on samaväärne Rumeenia õiguse valimisega, sest Rumeenias on teada, et eksisteerib seadusjärgne *kohustus* lisada niisugune valikutingimus individuaalsesse töölepingusse. Teiste sõnadega kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 artiklit 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisese õigusnormid ja riigisisene praktika, mille kohaselt peab individuaalsetes töölepingutes *kindlasti* olema tingimus, et kohaldataks õiguseks valitakse Rumeenia õigus?

Viidatud liidu õigusnormid ja kohtupraktika

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“), selle artiklid 3 („Valikuvabadus“) ja 8 („Individuaalsed töölepingud“)

Euroopa Kohtu 15. märtsi 2011. aasta kohtuotsus Koelzsch (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151)

Viidatud riigisisese õigusnormid ja kohtupraktika

Seadus nr 53/2003, millega kehtestatakse tööseadustik (Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii), selle artikkel 111, milles on kindlaks määratud tööaeg, ja artikkel 133, milles on kindlaks määratud puhkeaeg

Seadus nr 344/2006 töötajate lähetamise kohta piiriüleste teenuste osutamise raames (Legea nr. 344/2006 privind detaşarea salariaţilor în cadrul prestării de servicii transnaţionale)

Artikkel 1

„Käesoleva seaduse sätteid kohaldatakse:

[...]

b) ettevõtjate suhtes, kelle asukoht on Rumeenia territooriumil ja kes lähetavad piiriüleste teenuste osutamise raames Euroopa Liidu teise liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumile töötajaid, kellega nad on sõlminud töösuhte, artikli 4 lõikes 2 sätestatud tingimustel.“

Artikli 4 lõige 2

„Käesolevat seadust kohaldatakse niivõrd, kuivõrd lõike 1 punktis b nimetatud ettevõtjad võtavad ühe järgmistest piiriüledest meetmetest:

a) töötaja lähetamine Rumeenia territooriumil ettevõtja huvides ja viimase juhtimisel töölepingu raames, mille on sõlminud teda lähetav ettevõtja ja teenuste saaja, kes tegutseb Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil, tingimusel et lähetamisperioodil eksisteerib töötaja ja teda lähetanud ettevõtja vahel töösuhe;

b) töötaja lähetamine Rumeenia territooriumil tegevuskohta või ettevõtjasse, mis kuulub ettevõtjate kontserni, mis asub Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil, tingimusel et lähetamisperioodil eksisteerib töötaja ja teda lähetanud ettevõtja vahel töösuhe;

c) töötaja ajutist tööjõudu vahendava agentuuri poolt niisuguse ettevõtja käsutusse andmine, kelle asukoht on või kes tegutseb Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil, tingimusel et lähetamisperioodil eksisteerib töötaja ja ajutist tööjõudu vahendava agentuuri vahel töösuhe“.

Artikkel 7¹

„Asukohaga Rumeenia territooriumil ja rahvusvahelise veoga tegelevate ettevõtjate töötajate suhtes, kes on saadetud piiratud ajaks tööle Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumile ega kuulu artikli 4 lõikes 2 ette nähtud olukordade alla, kohaldatakse hilisemate muudatuste ja täiendustega uuesti avaldatud [seaduse nr 53/2003, millega kehtestatakse tööseadustiku] artiklit 43 ning neil on sama õigusakti artikli 44 lõikes 2 ette nähtud õigused.“

Töö- ja sotsiaalkindlustusministri dekreet nr 64/2003, millega kiidetakse heaks individuaalse töölepingu näidisvorm (Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă), mille I lisa punktis N on nähtud ette, et kõik Rumeenias sõlmitud individuaalsed töölepingud peavad kindlasti sisaldama järgmist tingimust: „Käesoleva individuaalse töölepingu sätteid täiendab seadus nr 53/2003, millega kehtestatakse tööseadustik.“

Kohtupraktikana tuleb viidata 18. detsembri 2018. aasta kohtuotsusele, mille tegi tsiviilasjas Tribunalul Mureş (Mureşi esimese astme kohus), mille kõrgema astme kohus jättis muutmata ning millega jäeti rahuldamata hagi, milles paluti tööandjast äriühingult välja mõista vahe Austrias maanteeveosektoris makstava miinimumtöötasu – millele oleks olnud õigus määruse nr 593/2008 alusel – ja tegelikult saadud töötasu vahel. Tribunalul Mureş (Mureşi esimese astme kohus) leidis, et pooled olid valinud individuaalse töölepingu suhtes kohaldatavaks õiguseks Rumeenia õiguse; et nad olid leppinud kokku, et töötaja ei täida teenustes seisnevaid kohustusi kindlaks töökohas, ja et lähetusi tuli ette pidevalt; et töötaja sai lisaks töötasule päevaraha ning et individuaalse töölepingu pooled soovisid kindlaks määrata töötasu Rumeenia leudes, mitte Austria miinimumtöötasu eurodes. Lisaks leiti, et asjaolust, et töövahendid (autod) seisid asukohas Austrias; asjaolust, et koht, kuhu töötaja naasis pärast oma ametikohustuste täitmist, asus Austrias; ning asjaolust, et riik, kus ta lepingu täitmiseks alaliselt töötas, oli Austria, ei piisa, et välistada Rumeenia õiguse valimine individuaalse töölepingu suhtes kohaldatavaks õiguseks.

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Hagiavalduses on märgitud, et kostjast äriühing võttis hagejad tööle autojuhtidena, kes töötavad Euroopa Ühenduse territooriumil. Individuaalsetes töölepingutes, mille nad kostjaga sõlmisid, oli märgitud: „Käesoleva individuaalse töölepingu sätteid täiendavad seadus nr 53/2003, millega kehtestatakse tööseadustik, ja üksuse/sektori tasandil kohaldatav kollektiivleping“ ning „Käesoleva individuaalse töölepingu sõlmimist, täitmist, muutmist, peatamist või lõpetamist puudutavaid vaidlusi arutab sisuliselt ja territoriaalselt pädev kohus vastavalt seadusele“.
- 2 Hagejate töökoha küsimuses on lepingutes täpsustatud: „Tööd tehakse asukoha/tegevuskoha/muu organiseeritud töökoha garaaži (sektsiooni/büroo/töökoja/osakonna) juures Oradea kommuunis [Rumeenia] ning vastavalt volitusele/lähetusele praegustest või tulevastest tarnijatest klientide asukohtades või tegevuskohtades, kõikides sihtkohtades riigis ja välismaal, kus nõutakse ka tema ametikohustuste täitmisel kasutatavat sõidukit, või ükskõik missuguses muus kohas, kus töötaja veotööd teeb.“
- 3 Hagejate individuaalsed töölepingud sõlmiti nii rumeenia kui ka itaalia keeles (pool lehest on rumeenia ja teine pool itaalia keeles).
- 4 Tribunalul Mureş'ile (Mureşi esimese astme kohus) esitatud hagiga paluti eelkõige, et kostjalt mõistetakse hagejate kasuks välja töötasu, millele neil on õigus määruse (EÜ) nr 593/2008 („Rooma I“) alusel, st vahe tegelikult saadud töötasu ja Itaalias maanteeveosektoris kohaldatava miinimumtöötasu vahel ning kolmeteistkümnnes ja neljateistkümnnes kuutöötasu, millele neil oleks olnud õigus määruse (EÜ) nr 593/2008 („Rooma I“) alusel, tõlgendatuna koostoimes logistika-, maanteeveo- ja ekspedeerimissektori kollektiivlepinguga Itaalias, ning

seada väljamaksmise päeval kehtiva inflatsiooniindeksiga ajakohastatud summades, millele lisandub seadusjärgne intress alates (mõlema hageja puhul) iga nii arvatud summa kuutähtpäevast, ning hageja EH puhul sama määruse alusel vahe tegelikult saadud töötasu ja Saksamaal kohaldatava miinimumtöötasu vahel ajavahemiku eest, mil ta oli lähetatud Saksamaa territooriumile.

- 5 Kostja SC Gruber Logistics SRL esitas vastuhagi, milles ta märkis, et hagejad töötasid kostjast äriühingu huvides Rumeenias registreeritud autodel ja veolubadega, mis on antud välja vastavalt Rumeenias kohaldatavatele õigusnormidele, et kõik juhised andis see äriühing ning et tööd korraldati Rumeenias.
- 6 Selles olukorras otsustas Tribunalul Mureş (Mureşi esimese astme kohus) hagejate taotlusel esitada Euroopa Liidu Kohtule küsimused, mis käsitlevad määruse nr 593/2008 artiklite 3 ja 8 tõlgendamist.

Poolte peamised argumendid

- 7 Hagejad väidavad oma nõude põhjenduseks, et kuigi individuaalsed töölepingud olid registreeritud Rumeenias, töötasid nad lepingu täitmise ajal alaliselt Itaalias ning seepärast on neil õigus Itaalias maanteeveosektoris ette nähtud miinimumtöötasule, mitte Rumeenias ette nähtud miinimumtöötasule, mida neile maksti. Nad tuginevad muu hulgas Euroopa Kohtu 15. märtsi 2011. aasta kohtuotsusele Koelzsch (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151).
- 8 Konkreetselt rõhutavad hagejad, et koht, kust veoülesannete täitmine alguse sai ja kust nad juhiseid said, oli Itaalia; töövahendid, st käsitletaval juhul autod seisid Itaalia territooriumil; veo teostamise peamised kohad ja kaupade mahalaadimise kohad olid Itaalias; koht, kuhu hagejad pärast ametikohustuste täitmist naasid, oli Itaalias.
- 9 Kostja oli Euroopa Kohtu poole pöördumise vastu, leides, et eelotsusetaotluse esitamist õigustavad tingimused ei ole täidetud.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 10 Oma esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, et tehtaks kindlaks, kas määruse nr 593/2008 artikli 8 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul kui töötaja teeb töölepingu esimeks olevat tööd alaliselt muus riigis kui riik, mille õiguse kohaldamise on pooled sõnaselgelt valinud, võib riigisisene kohus selle sätte viimase lause alusel välistada poolte valitud õiguse, kui kõikidest asjaoludest ilmneb, et sellel lepingul on tihedam seoses mõne teise riigiga.
- 11 Oma teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tehtaks kindlaks, kas miinimumtöötasu, mida makstakse riigis, kus töötaja alaliselt töötab, kujutab endast õigust, mis kuulub „[sätete hulka], millest ei saa kokkuleppel kõrvale

kalduda selle õiguse alusel, mis valiku puudumisel oleks olnud kohaldatav“, selle määruse artikli 8 lõike 1 teise lause tähenduses.

- 12 Eitava vastuse korral sellele küsimusele saab töötaja seega selles riigis ette nähtud töötasu, mille õiguse kohaldamise pooled sõnaselgelt valisid, isegi juhul, kui selle riigi õiguses ette nähtud miinimumtöötasu, millega leping on tihedamalt seotud, on kõrgem ning tööandja kannab selles mõttes kahju.
- 13 Seevastu jaatava vastuse korral tähendab see, et lepingu suhtes kohaldatakse kahte erinevat õigust, st sõnaselgelt valitud õigust ja õigust, mis sisaldab „[sätteid], millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda selle õiguse alusel, mis valiku puudumisel oleks olnud kohaldatav“.
- 14 Kolmanda küsimusega palutakse kindlaks teha, kas see, kui tööandja kasutab standardset individuaalset töölepingut, mille sõnastus on ette kindlaks määratud riigisisese normatiivaktiga ning mis peab kindlasti sisaldama tingimust, mille järgi kohaldatakse lepingu suhtes Rumeenia tööseadustiku sätteid, on samaväärne Rumeenia õiguse valimisega.
- 15 Kui Euroopa Kohus peaks leidma, et niisugused riigisisemed õigusnormid ja selline riigisisene praktika on määruse nr 593/2008 artikliga 3 vastuolus, võib kohus kõrvaldada lepingust selle kohustusliku tingimuse, millega on valitud kohaldatav õigus.